Concept verslag

Forum Samenleving
22 september 2020

aanwezig
Voorzitter
De heer R. van der Meij

raadsleden en fractieassistenten:
Mevr. M. Alberts
mevr. F. van Amerongen
De heer D. van Dam (f.a.)
De heer C. Dolmans
de heer M. Ezinga
De heer S. Fischer (f.a.)
mevr. I. Jansen (f.a.)
mevr. N. Kames
mevr. N. Kistemaker
Mevr. A. Koegler
mevr. M. Koopman
de heer G. Kruger
Mevr. W. Van Nunen
Mevr. J. Schröter
De heer C. Sleddering
De heer R. Veerman
De heer M. Wit
Mevr. E. Woudstra

Portefeuillehouders:
wethouder mevr. Besteman
wethouder mevr. Bentvelzen
wethouder en (loco)burgemeester de heer Lugthart

Griffier:
Mevr. P.E. van Santen

ter kennisname aan

Betreft
Openbaar verslag Forum Samenleving d.d. 22 september 2020

Datum: 22 september 2020

1. Opening
De voorzitter opent de digitale vergadering om 20.00 uur en heet iedereen welkom. De voorzitter heet Paula van Santen welkom, die het Forum Samenleving als nieuwe raadsadviseur zal ondersteunen.

2. Algemeen spreekrecht burgers over onderwerpen die op de agenda staan
4 insprekers hebben ingesproken:
- Eerste inspreker - Endezant
- Tweede inspreker - Elsenburg
- Derde inspreker – Elsenburg
- Vierde inspreker – Participatie

De tekst van de insprekers is opgenomen als bijlage bij dit verslag.

3. Lijst van ingekomen stukken
Er zijn geen opmerkingen vanuit de raadsleden. De wijze van afdoening voor de lijst van ingekomen stukken is hiermee vastgesteld.

4. Vaststelling agenda
De agenda wordt gewijzigd in verband met de beschikbaarheid van wethouder (en tevens (loco)burgemeester) de heer Lugthart in verband met zijn bijdrage aan het Forum Stad en het verzoek van de werkgroep Sociaal Domein t.a.v. de informatiebrieven over Jeugdzorg. Het Forum stemt in met het voorstel om na de vaste punten eerst de agendapunten Raadsvoorstel over herstructurering Elsenburg, de IB evaluatie jaarwisseling, het Raadsvoorstel Aanpassing forumregeling te behandelen en de vragen aan de heer Lugthart te stellen.

Vervolgens wordt de agenda vervolgd met de overige agendapunten. Voor het vragenuur worden de IB-vragen m.b.t. Jeugdzorg behandeld. Op verzoek van **mevrouw Van Amerongen** is er tijdens dit laatste agendapunt kort ruimte voor debat.

5. Mededelingen college

Er zijn geen mededelingen vanuit het college.

6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke regelingen o.a. Jeugdzorg

Jeugdzorg komt terug bij agendapunt Jeugdzorg en t.a.v. de overige gemeenschappelijke regelingen zijn er geen mededelingen.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De overzichten met toezeggingen en moties worden ongewijzigd vastgesteld.

8. Vaststellen Forumverslagen 9 juni en 25 juni 2020

Op verzoek van **de heer Dolmans** wordt aan het verslag van 9 juni 2020 de heer Leseman, die aanwezig was en vragen heeft gesteld, toegevoegd aan de lijst met aanwezigen.

9. Raadsvoorstel Herstructurering sportpark Elsenburg

De heer Kruger geeft aan dat Beter voor Rijswijk altijd al voorstander is van het sportpark, want het komt tegemoet aan de groei van de gemeente Rijswijk i.v.m. komst van veel jonge gezinnen. Meerdere clubs en verenigingen samen in een zelfde gebied is ook positief, met name ook voor de fietscrossclub.

Het gaat nu slechts om een voorbereidingskrediet en het aanvullend bedrag voor het complex komt nog aan de orde. Maar vooruitlopend hierop heeft de heer Kruger twee korte vragen:

1. De fietscrossclub zit momenteel op een stuk grond van de gemeente, welke vrij komt bij hun vertrek. Kunt u onderzoeken of de opbrengst van deze grond ten gunste kan komen van dit sportpark of dat het verdwijnt in de algemene middelen van de gemeente of van project Rijswijk-Buiten?
2. Verder begrepen dat de fietscrossclub dezelfde ruimte zou krijgen als wat ze nu hebben. Maar de heer Kruger vraagt zich af of de banen na realisatie zullen voldoen aan eisen voor landelijke en internationale wedstrijden. Op die manier wordt Rijswijk met deze sport goed op de kaart gezet.

De **heer Wit** geeft aan dat GroenLinks in grote lijnen met het Raadsvoorstel mee kan gaan. Een aantal vragen en opmerkingen:

- Voor Rijswijk-Buiten is het sowieso verstandig en een goed startpunt om direct te kijken of er iets aan voorzieningen kan worden gedaan. Hieraan is de afgelopen jaren nog weinig aan gedaan.
- Is het principe hoge huren voor de banen afgestemd met de hockeyclub? Of is dit nog een risico voor de gemeente?
- Welk deel van de totale kosten van de multifunctionele accommodatie wordt niet gedekt door huurinkomsten en hoe dat zal worden opgepakt? Wordt dit gedekt door subsidies en/of lopen we hierin nog risico's?
- De wereld hockeybond heeft aangegeven dat watervelden eigenlijk niet meer de norm zouden moeten zijn vanwege de grote hoeveelheid water die nodig is om deze velden bespeelbaar te houden. Het is goed om in dit geval bij de planontwikkeling van nieuwe velden dit in overweging mee te nemen.

GroenLinks kan ermee akkoord gaan om het gevraagde voorbereidingskrediet op deze wijze in te brengen in de raad. Het is goed om te onderzoeken wat er mogelijk is en om niet in een later stadium voor dubbele kosten te komen.

De **heer Veerman** geeft aan dat D66 blij is dat er iets gaat gebeuren met het sportpark, vanwege de noodzaak tot herstructurering. Onderhoud veld 3 is prima en realisatie van een vierde veld zou een mooie uitkomst kunnen zijn, maar daar hebben we een aantal vragen over:

- Zijn, luisterend naar de inspreker namens de fietscrossvereniging, alle partijen daadwerkelijk in een vroeg stadium betrokken? Als we naar de fietscrossvereniging luisteren zijn zij pas in een later stadium benaderd om ook hun mening te geven en mee te doen in dit hele proces. Dat is jammer, omdat zij ook één van de partijen is om op dit sportpark serieus te nemen aangezien zij ook een rol zouden moeten gaan vervullen.
- Ik denk dat een voorbereidingskrediet op zich prima is om daarmee verder te kunnen gaan kijken. We hebben de motie ondertekend, maar zijn toch zeer benieuwd welke opties er nog meer zijn. Uit welke bestanddelen is de gevraagde 4,3 miljoen opgebouwd en zijn hiervan bestanddelen te kiezen?
- Ik kan me er alles bij voorstellen dat er een noodzaak is om het derde veld in januari aan te passen vanwege de competitie. Maar is het ook mogelijk om het door te schuiven naar juli, zodat de besluitvorming over het geheel zorgvuldig kan plaatsvinden (waarbij nu nog alle opties blijven) en alle verenigingen er goed in betrokken zijn.

De **heer Sleddering** van VVD spreekt waardering uit voor de wijze waarop de wethouder de motie van de VVD heeft opgepakt en heeft uitgewerkt tot een heel plan. Het is een prachtig plan als je van 0 zou kunnen beginnen. Maar dit is niet de situatie, omdat er allerlei bestaande structuren en noden zijn. En daar maakt de VVD zich zorgen om. Veld 3 zou snel moeten worden vervangen vanwege de dreiging van afkeuring en op de uitbreiding met veld 4 wordt al jaren gewacht, waardoor mensen op de wachtlijst staan. Dit gegeven zou leidend moeten zijn voor het tempo van de ontwikkeling van het park.
Verder constateert de VVD dat deze hele operatie veel geld kost, wat prachtig zou zijn als de gemeente zich dit kon permitteren. Het gehele plan kost echter meer dan een optelling van de afzonderlijke posten als veld 3 en 4, verlichting wielervereniging en verhuizing van de fietscross. Kan de wethouder dit toelichten in relatie tot de financiële situatie van de gemeente Rijswijk?
Over pijler 2, het clubhuis, maakt VVD zich veel zorgen, omdat experimenten bij andere multi-clubhuizen ernstig worden bemoeilijkt door enorme verschillen tussen verenigingen in cultuur, in verdienmodel en eigendomsverhoudingen. Ik ben blij dat de hockeyclub heeft uitgesproken daarin mee te willen denken, maar de verschillen zijn groot. Laat dit proces niet bepalend zijn voor het tempo om het sportpark aan te passen. In de nieuwe sporthal is het, waarschijnlijk vanwege goede redenen, niet gelukt om te komen tot één gezamenlijke horecagelegenheid.
Een ander aandachtspunt is de waarde van de gebouwen. Het is duur om de verenigingen de waarde van de huidige gebouwen te vergoeden.

De heer Sleddering vat samen, dat VVD blij is met de noodzakelijke uitbreiding van de sportfaciliteiten en stelt dat het tempo van de hockeyvereniging leidend is. VVD is sceptisch over de realisatie van het mooie ideaal van een multifunctioneel clubhuis.

Mevrouw Koegler spreekt namens CDA haar dank uit voor het raadsvoorstel. Dat sporten belangrijk is en er sprake is van een capaciteitstekort waardoor uitbreiding nodig is staat wat de fractie betreft niet ter discussie. Sporten is gezond en bijdraagt aan een positief opgroeien.
De fractie vraagt zich wel af of de ambitie die de wethouder heeft in deze tijd, van financiële tekorten, wel noodzakelijk en gepast zijn. Zijn beide pijlers en alle onderdelen uit het plan echt nodig en sluiten de herstructureringsplannen echt aan op de behoeften en wensen van de verenigingen? Voor alle domeinen geldt dat niet alle ambities volledig kunnen worden verwezenlijkt, dat keuzes moeten worden gemaakt en er bezuinigd moet worden. De ambitie voor het samengaan van de verenigingen zorgt er volgens het CDA voor dat de plannen duurder uitvallen, omdat je de wensen van elke club bij elkaar voegt en het hier complexer van wordt. Je kunt ook voor de noodzaak gaan, het hockeyveld uitbreiden en de verlichting van de Spartaan. In het plan worden de huurinkomsten niet gespecificeerd, waardoor onduidelijk is wat de uiteindelijke kosten van de gemeente zijn. Dit alles maakt dat het CDA zich afvraagt of het nu het juiste moment is om deze ambities te willen verwezenlijken of dat het beter is om ons te houden bij nut en noodzaak.

Het CDA heeft de volgende vragen:
- Wat is nu de meerwaarde van het samengaan van de verenigingen?

- Wat gebeurt er als we ons enkel richten op activiteiten in het kader van nut en noodzaak om iedereen aan het sporten te houden?
- Komt de behoefte bij de verenigingen vandaan of is het een plan van de wethouder?
- Kan de wethouder toelichten in hoeverre de huurinkomsten de kosten gaan dekken en hoeveel het plan uiteindelijk ongeveer kost (bijv. percentage)?
- Hoe gaat de wethouder om met de clubaccommodaties van de verenigingen, die in prima staat zijn, volgens mevrouw Koegler op eigen grond staan, en straks overbodig zijn?

Mevrouw Jansen van PvdA sluit zich grotendeels aan bij de eerdere sprekers. PvdA is net als CDA een groot voorstander van meer ruimte voor sport. Het raadsvoorstel roept echter een hoop vraagtekens op, met name, zoals ook D66 aangeeft, de financiën. Op dit moment betreft de vraag het voorbereidingskrediet, maar met de bedoeling om vervolgens verder te investeren, want je gooit niet 125.000 euro weg om vervolgens niets te doen. Mevrouw Jansen vraagt zich af waar de in de financiële paragraaf genoemde investering van 6,6 miljoen van betaald wordt en op welke periode de investeringslast van 366.000 betrekking heeft. Om een goed oordeel te kunnen vellen over het plan heeft PvdA behoefte aan een duidelijk en transparant financieel overzicht. Dit zou moeten omvatten, hoe de investeringslasten zijn opgebouwd en waar zij door worden gedekt.
Mevrouw Jansen benadrukt nog dat sport belangrijk is en dat duidelijk is dat we dit sportpark moeten upgraden, maar sluit aan bij mevrouw Koegler dat de vraag is of het noodzakelijk en te verantwoorden is of dat we er nog mee kunnen wachten.
PvdA heeft hiernaast de volgende vragen:

- Wat was het in dit voorstel genoemde, maar niet uitgewerkte, alternatief en wat waren hier de kosten van?
- Zijn er al maatschappelijke partijen die hebben aangegeven gebruik te willen maken van deze multifunctionele accommodatie? En zo ja, welke zijn dat dan en welke financiële bijdrage zullen ze hiervoor leveren?
- Wat is de termijn van het buurthuis van de toekomst? Want we wachten al een tijd op het sportpark Prinses Irene.
- Zijn er plannen uitgewerkt voor opties om in de winter op het terrein door te sporten. Welke opties zijn dit en tegen welke kosten?
- Mevrouw Jansen vraagt om toelichting op de opmerking in de bijlage dat TNO nog roet in het eten kan gooien door het aanvragen van een vergunning voor een plof-zone? Is de investeringsbijdrage weggegooid geld als TNO hiertoe zou overgaan?
- Kan de raad de opgestelde intentieverklaring met betrokken sportverenigingen ontvangen? Het baart PvdA zorgen dat in de bijlage nadrukkelijk staat dat met name de hockeyvereniging recht behoudt om zich terug te trekken.

Tot slot benadrukt mevrouw Jansen nogmaals, dat PvdA niet tegen realisatie van een multifunctioneel sportpark is, maar dat er een goede financiële uitwerking onder moet liggen, de zekerheid dat we geen terugtrekkende partijen hebben én ook geen buitenstaanders hebben, zoals TNO, die plannen kunnen dwarsbomen.

De **heer Van Dam** geeft aan dat Wij.Rijswijk blij is met het voorstel. Mooi dat de fietscrossvereniging en wielervereniging samen tot een plan zijn gekomen met de gemeente. Uit hun uitvraag bij inwoners van Rijswijk-Buiten, welke tijdens het reces heeft plaatsgevonden, is naar voren gekomen dat veel inwoners een aantal faciliteiten mist, zoals ook genoemd door GroenLinks. In nieuwbouwgebieden wordt het bieden van faciliteiten soms achterwege gelaten, maar het is belangrijk dat alle nieuwe inwoners gebruik kunnen maken van en toegang hebben tot supermarkten, groen en recreatie. De ligging van dit sportpark, in Rijswijk-Buiten, sluit heel goed aan op deze behoefte.
Een tweede oplossing die dit raadsvoorstel biedt is het gebrek aan ruimte voor sport. Wij.Rijswijk zet in op breed sporten in Rijswijk, dat alle inwoners van Rijswijk kunnen sporten. De uitbreiding van bijvoorbeeld het aantal hockeyvelden draagt hier aan bij. Maar omdat dit nog niet voldoende is komt Wij.Rijswijk op termijn met een initiatiefvoorstel om een ballonhal te realiseren. Wij.Rijswijk houdt hiermee de blik op de toekomst.

Mevrouw Kames geeft aan dat Rijswijksbelang moeite heeft met de hoge investering van plus minus 7 miljoen. Afgelopen week heeft Rijswijksbelang ter plekke gesprekken gevoerd met de hockeyclub, wielervereniging en fietscrossvereniging en is de staat van de verenigingen bekeken. Rijswijksbelang heeft geconstateerd dat twee hockeyvelden er netjes bij lagen en er een goed onderhouden kantine is, in eigendom van RHC, met een waarde van ongeveer 8 ton en een goede baromzet. Ook het terrein en de eigen kantine van de wielerclub is netjes. Hun enige wens ter verbetering is de verlichting. De fietscrossvereniging gaf aan geschrokken te zijn van het bericht dat ze mogelijk moeten verhuizen. Mogelijk zijn zij te laat ingelicht.

- Rijswijksbelang krijgt graag inzicht in de diverse opties met betrekking tot de gewenste verandering, bijvoorbeeld wat kost alleen het renoveren van veld 3, aanleg van veld 4, de verlichting van De Spartaan en het ophogen van de heuvels van de Fietscrossvereniging.
- Rijswijksbelang ziet op de tekening één vaste accommodatie voor het onderbrengen van drie verenigingen, maar vraagt zich af of deze kantine hetzelfde aantal meters telt als de huidige kantine van de hockeyclub alleen?
- Tevens mist het voorstel de afkoopsommen van de beide kantines, zoals ook VVD aangaf.

Al met al maakt Rijswijksbelang zich zorgen en krijgt graag overzicht van onderliggende kosten en opties voor een gedeeltelijke herstructurering.

Mevrouw Van Amerongen geeft aan dat Gemeentebelangen Rijswijk het belang ervan ziet om het sportpark aan te pakken. En als lid van de Rijswijkse Hockeyclub ziet mevrouw Van Amerongen wekelijks hoeveel mensen er uit glijden op veld 3 en hoe gevaarlijk het is om daar te sporten. Vanwege de groei van het aantal leden is veld 4 hard nodig. Gemeentebelangen Rijswijk is zich ook bewust van de financiële situatie van de gemeente Rijswijk, waardoor er afwegingen moeten worden gemaakt. Zo denken zij aan het opknippen van het voorbereidingskrediet, fasering van de uitgaven en het verlagen van de kapitaalkracht van Gemeente Rijswijk, door het vinden van kostendelers als invulling voor overdag en in de winter (denk aan kinderopvang). Heeft het college er zicht op wat dergelijke partijen kunnen betekenen?
Daarnaast vraagt mevrouw Van Amerongen of het college zicht heeft op mogelijke subsidies om geen gelden te laten liggen, zoals de BOSA-regeling.
Zoals GroenLinks en D66 ook al aangaven wil Gemeentebelangen Rijswijk graag alle opties en alternatieven zien. Is het direct aanpakken van beide pijlers noodzakelijk of kan ook eerst pijler 1 worden uitgevoerd. Zijn alle opties bekeken?
Gemeentebelangen Rijswijk is een groot voorstander van het sportpark, maar het moet wel uitkomen in de begroting en met de financiële situatie waarin de Gemeente Rijswijk nu zit.

De **heer Fischer** geeft aan dat Onafhankelijk Rijswijk het goed vindt dat er nagedacht is over gezamenlijke accommodaties, zoals zij hebben aangemoedigd. Verder sluit hij aan bij de opmerkingen om te letten op de kosten. Daarbij benadrukt de heer Fischer dat eerdere toezeggingen aan sportclubs, zoals het plaatsen van LED-verlichting, ook moet worden nagekomen. Verder moet gekeken worden naar prioriteiten, aansluitend op de opmerking van mevrouw Van Amerongen over het gevaar om te sporten.

Wethouder Lugthart dankt de raadsleden voor de inbreng en dat het voorstel kan worden besproken, ondanks dat we in termijn zijn uitgelopen. Het plan is onder stoom en kokend water opgesteld en dan met name vanwege de gevraagde snelheid die de heer Sleddering schetst. Wethouder Lugthart schetst de totstandkoming van het plan en de stand van zaken. Start was de motie die de VVD heeft ingediend tijdens het kaderdebat op 7 juli over met name de noodzaak om het derde hockeyveld te vervangen. Duidelijk was dat het derde veld niet langer kan blijven liggen dan zomer 2021, zegt de wethouder in reactie op de heer Veerman. De tweede inspreker nam ons mee naar 2013, toen al werd gesproken over het ontstaan van een wachtlijst en de behoefte aan een extra, vierde veld. Gezien de groei van Rijswijk met Rijswijk-Buiten is die groei nu nog wenselijker. Maar daar ontstaat een probleem, omdat het vierde hockeyveld in de huidige situatie alleen mogelijk is door aanpassingen, en verlies van kwaliteit, van de wielerbaan. De kwaliteit voor de Spartaan wordt zo drastisch verminderd dat het onwenselijk is voor hen om daar te blijven spelen zoals ze het nu doen en geen wedstrijden kunnen fietsen.

In de tweede week van juli is vervolgens het gesprek opgestart met de hockeyclub. Aangezien de aanleiding de motie van VVD was inzake de hockeyclub is met hen het gesprek opgestart, geeft de wethouder in reactie op de heer Veerman aan. Vervolgens is gekeken naar de behoeften van de wielervereniging en hoe deze behoeften met de behoeften van de hockeyclub kunnen worden samengebracht. Tijdens het tekenen ontstond vervolgens de gedachte om ook de fietscrossvereniging bij het plan in te brengen. In die zomer hebben er vervolgens talloze gesprekken plaatsgevonden in door de vakantie wisselende samenstellingen, zijn verschillende schetsen gemaakt en hebben verenigingen met elkaar gesprekken gevoerd. De wethouder complimenteert de verenigingen met het werk wat zij hierin hebben gestoken en het constructieve overleg. De heer Sleddering, de heer Fischer en mevrouw Koegler schetsten het ook al, er zijn belangen die tegengesteld zijn (geweest). De wethouder bevestigt wat de tweede inspreker ook heeft aangegeven dat de hockeyclub t.b.v. dit plan water bij de wijn heeft moeten doen. Iedereen had de belangen van de eigen vereniging en leden, maar ook het gemeenschappelijk belang voor ogen. Het plan kan volgens de wethouder nog mooier worden door pijler twee verder uit te werken.

Het college streeft naar een multifunctioneel park voor hockey, crossfietsen en wielrennen en een gezamenlijke accommodatie dat ook gebruikt kan worden voor Rijswijk-Buiten. Dit sluit aan op de oproep van mevrouw Jansen om voorzieningen te bieden aan Rijswijk-Buiten om te sporten en activiteiten te organiseren. Bijkomend voordeel is de kruisbestuiving tussen BMX en wielrennen. Ten aanzien van de opmerkingen over kosten merkt de wethouder op dat als dit plan niet doorgaat er alsnog in de toekomst een accommodatie voor de wijk zal moeten worden gebouwd. Er is tijd nodig om deze pijler dusdanig uit te werken zodat alle gewenste activiteiten er passen. Vanwege de tijd die hiervoor nodig is is het voorbereidingskrediet gevraagd.

In reactie op mevrouw Koegler geeft de wethouder aan dat de ambitie hoog ligt, maar dat park Elsenburg een enorme kans biedt voor de verenigingen en voor Rijswijk dat enorm aan het groeien is. En verwijzend naar de plannen in het kader van PAS-geld, dan is de wethouder enthousiast over wat er gerealiseerd kan worden. De afgelopen maanden zijn stappen gezet, door keihard te werken van de teams van de drie verenigingen. En de verenigingen hebben uitgesproken dat ze er, ondanks dat er nog stappen en tijd nodig zijn, samen voor willen gaan. En om het samenwonen nader uit te werken stelt het college voor om die 125 duizend euro voor de investering beschikbaar te stellen. En de heer Sleddering stelt terecht we zorgvuldig moeten zijn, als verenigingen niet de intentie hadden om er samen uit te komen hadden we het niet gedaan. Het zal lastig worden, maar wethouder Lugthart roept op om het een kans te geven en een afweging te maken van de wensen. Optie is kiezen voor de korte klap van het vervangen van het derde veld, omdat meer niet mogelijk is gezien de ruimte. Als we vandaag geen besluit nemen dan nemen we impliciet wel een besluit, want dan is er onvoldoende tijd om het hele park aan te pakken. Met het voorgestelde krediet kunnen we onderzoeken of het mogelijk is om een kwalitatief hoogwaardig sportpark te realiseren voor 3 verenigingen in Rijswijk-Buiten.

Het is te vroeg om, in reactie op de heer Kruger, te zeggen wat er mogelijk is met de huidige locatie van de fietscross. We komen er later op terug als duidelijk is wat het zou kunnen opleveren voor de gemeente Rijswijk.

De wethouder sluit af met het pleidooi dat bij een snelgroeiende gemeente als Rijswijk voorzieningen horen. Het is een grote investering voor de gemeente in een tijd van financiële zorg, maar tegelijkertijd is het zonde om het plan niet nu uit te voeren om bij te dragen aan de ambitie van de drie verenigingen, een levendige wijk Rijswijk-Buiten en een Rijswijk dat groeit. Richting mevrouw Jansen geeft de wethouder aan dat volgens hem de financiële onderbouwing er goed in zit voor zover als nu bekend is. De kapitaallasten zijn te vinden in het financiële voorstel, maar er zitten wat onzekerheden in voor wat betreft de kantine. Richting de heer Sleddering en de tweede inspreker geeft de wethouder als globale indicatie en uitgangspunt voor gesprekken met de vereniging een verwachte verhoging van de huurkosten met 20 procent.

De **heer Kruger** (Beter voor Rijswijk) spreekt in de tweede termijn zijn dank uit voor de toelichting. Er worden veel vragen gesteld, goede vragen en er moeten nog veel zaken worden geregeld. Beter voor Rijswijk is van mening dat het sportpark er absoluut moet komen. Ondanks de kosten in een moeilijke tijd, en gelet op de groei van Rijswijk kan Beter voor Rijswijk zich volledig in het plan vinden en akkoord gaan.

De **heer Wit** (GroenLinks) heeft geen aanvullingen.

De **heer Veerman** (D66) geeft aan dat vanwege de mogelijkheid om dispensatie te verkrijgen voor het derde veld het voorkeur geniet om de opties nog goed te bekijken in plaats van haast te maken. De heer Veerman doet de suggestie om een aparte stichting op te richten voor de horeca, zodat de verenigingen hierin hun deel kunnen invullen binnen de huidige bandbreedte. Verder dringt hij erop aan om de mogelijkheden van de BOSA-regeling met betrekking tot Ledverlichting en zonnepanelen goed te onderzoeken en maximaal te benutten, mogelijk met inzet van een regisseur. De heer Veerman hoopt ook dat we onderbouwing weten te vinden voor de toevoeging van maatschappelijke organisaties op het sportpark bijvoorbeeld middels de begroting voor voorzieningen voor Rijswijk-Buiten. D66 is geen tegenstander van de vorming van een soort Buurthuis van de toekomst, maar ziet graag een onderbouwing ervan. De heer Veerman sluit af met een akkoord op een voorbereidingskrediet, zodat er een plan met opties en onderbouwing wordt opgeleverd waaruit de raad uit verschillende opties kan kiezen.

De **heer Sleddering** (VVD) deelt het enthousiasme voor het sportpark maar vindt het geen goede zaak dat als het plan niet doorgaat er alleen een derde veld gerealiseerd kan worden voor de hockeyvereniging. De heer Sleddering dringt erop aan dat de prioritering de fasering van het plan bepaald, hij ziet geen mogelijkheid meer om langer dispensatie aan te vragen t.b.v. het derde veld. Vanwege het verstrijken van de tijd na toezegging van een vierde veld is dat ook prioriteit. De rest van het plan moet daarop volgen. Voor de Spartaan moet een oplossing worden bedacht. Realisatie van deze prioriteiten kan niet wachten op de discussie w.b. het clubhuis. De heer Sleddering geeft op interruptie van de heer Van Dam aan dat een eventuele voorkeur voor een sportvereniging niet meespeelt in deze, maar dat de prioritering verschilt en in dit geval sterk beïnvloed word door de urgentie van het probleem van de hockeyvereniging. Het probleem van de hockeyvereniging moet middels een creatieve oplossing worden opgelost zonder dat de Spartaan daar last van heeft. Verder vraagt de heer Sleddering aandacht voor de verkeersveiligheid van fietsers i.v.m. oversteek.
Afrondend: ik hoop dat de wethouder onze zorgen w.b. prioritering kan wegnemen, zonder schade te doen aan het concept. Dan kan de VVD instemmen met het voorbereidingskrediet.

Mevrouw Koegler (CDA) ziet het als een mooie kans, maar benadrukt nogmaals dat ze zich afvraagt of het plan haalbaar is vanwege de financiële situatie van de gemeente Rijswijk en de bezuinigingen die er nodig zijn. Het is niet mogelijk om met miljoenen te blijven strooien en aan de andere kant te bezuinigen. We zouden graag een prioritering terugzien en onderbouwing van de onderliggende posten van de begroting, graag duiding van de kosten. Graag wil mevrouw Koegler het raadsvoorstel als bespreekstuk inbrengen de raad, om ook gelegenheid te krijgen om het raadsvoorstel in de fractie te kunnen bespreken.

Mevrouw Jansen (PvdA) dankt de wethouder voor het enthousiaste verhaal. Onduidelijk wordt in de beantwoording echter waar de bedragen in de financiële paragraaf van betaald worden. Daarnaast heeft mevrouw Jansen geen antwoord gekregen op welke maatschappelijke partijen gebruik zouden maken van de multifunctionele accommodatie en op het risico van de aanvraag van TNO voor de aanleg van een plofzone. Ze sluit zich aan bij mevrouw Koegler om dit voorstel als bespreekstuk in te brengen in de raad.

De heer Van Dam (Wij.Rijswijk) bedankt voor de beantwoording van alle vragen. De heer Van Dam heeft gehoord dat Wij.Rijswijk miljoenen blijft strooien, maar herkent zich daar niet in. Waarop **mevrouw Koegler** interrumpeert dat zij niet bedoelde dat de heer Van Dam met miljoenen strooit, maar dat ze verwees naar het benoemen van een ballonhal, waar zij ook de heer Lugthart in het kaderdebat over heeft gehoord. De heer Van Dam benadrukt dat het ook niet de bedoeling is om vanwege de financiën niets meer te realiseren en geen faciliteiten te bieden aan een wijk.

Mevrouw Kames (Rijswijksbelang) geeft aan dat haar vragen nog niet beantwoord zijn. Namelijk de afkoopsommen van beide kantines. Daarbij geeft ze aan dat als de oppervlakte van de nieuwe gezamenlijke kantine even groot is als de huidige kantine van de hockeyclub deze laatste beter zou kunnen blijven staan.

Verder is mevrouw Kames het eens met de dames Koegler en Jansen om het voorstel als bespreekstuk in te brengen in de raad om het nog te kunnen doornemen met haar collega.

Mevrouw Van Amerongen (Gemeentebelangen Rijswijk) bedankt voor de toelichting en benadrukt nogmaals dat er geen tijd is om te wachten met veld 3 van de hockeyclub, omdat het gevaarlijk is. Zij vraagt zich af of vervangen van veld 3 direct mogelijk is of alleen als onderdeel van het gehele plan. Verder vraagt zij naar inzicht in de kostendragers, de invulling van de accommodatie voor overdag en naar de mogelijke subsidies.

De heer Fischer (Onafhankelijk Rijswijk) bedankt voor de beantwoording en heeft geen verdere input.

De voorzitter kondigt de beantwoording van de tweede termijn aan, met als rode draad vragen met betrekking tot prioriteit, faseerbaarheid, opties bekijken en financiën.

Wethouder Lugthart begint in reactie op de heren Sleddering en Veerman en dames Van Amerongen en Kames met begrip voor de aandacht voor fasering. Hier is expliciet naar gekeken, maar als veld 3 nu vervangen zou worden ligt het vast en niet op de gewenste plek en zou dit een desinvestering betekenen. **De heer Veerman** interrumpeert, dat hij niet heeft gezegd dat het 3e veld nu vervangen zou moeten worden, maar dat hij heeft voorgesteld om het hele plan uit te stellen en nog eenmaal dispensatie aan te vragen voor het 3e veld.
Wethouder Lugthart geeft aan dat hij van de voorzitter van de hockeyclub, van de heer Sleddering en mevrouw Van Amerongen heeft begrepen dat veld 3 echt niet langer kan wachten. Wat ook niet mogelijk is, in reactie op VVD, is het vervangen van veld 3 op de huidige plek en veld 4 te positioneren op het parkeerterrein, want dat brengt ook belemmeringen met zich mee. Dat betekent namelijk dat vervangend parkeerterrein zou moeten worden gesitueerd in het bos. Dit vraagt kappen van bomen en aanvragen van vergunningen en geeft een verminderde verkeersveiligheid i.v.m. overstekende kinderen. Een alternatief van een brug is vanwege de kosten ook geen optie. En voor de Spartaan een belangrijke reden is dat dan de bocht van de baan van de Spartaan worden aangepast. Dit wordt dan een gevaarlijke, krappe bocht en de lengte van de baan komt onder de 1,4 km. Hier is wel wat discussie over, maar het is net wel of net niet. Indien het, zoals de wethouder verwacht, net onder de 1,4 komt betekent dit dat de wedstrijden niet meer gefietst kunnen worden zoals dat nu gebeurt. De vraag naar prioritering van mevrouw Koegler is hiermee ook beantwoord.
In reactie op de vragen naar een financiële onderbouwing van PvdA geeft de wethouder aan dat wat er bekend is is opgeschreven. Mevrouw Jansen is van harte welkom om met wethouder Lugthart door te lopen wat er in zit en wat er nog aangevuld zou moeten worden. Er is nog veel niet bekend en wethouder Lugthart is bereid te kijken naar de suggesties van bijvoorbeeld D66. Er moet nog gekeken worden welke partijen op het complex kunnen deelnemer, zoals commerciële partijen, een sport-BSO en/of een dependance van Welzijn Rijswijk. Op dit moment is het project nog in de onderzoeksfase, geeft wethouder Lugthart ook aan richting mevrouw Kames. Wat er extra kan worden binnengehaald is onbekend, er wordt ook gekeken naar mogelijke subsidies.
In reactie op de interruptie van de heer **Sleddering** geeft wethouder Lugthart aan dat de planning van de realisatie van pijler 1 niet in gevaar komt door de discussie rondom pijler 2. Er kan al gestart worden met fase 1, wat wel betekent dat de Spartaan en RHC tijdelijk gezamenlijk gebruik moeten maken van het clubhuis van RHC, omdat het clubhuis van de Spartaan dan al moet worden afgebroken. Hoe deze tijdelijke situatie overbrugd zou moeten worden zou nader moeten worden uitgewerkt.
Richting PvdA geeft wethouder Lughthart aan dat het nog niet 100% zeker is dat de plofcirkel verdwijnt, maar TNO heeft aangegeven te stoppen met het testen van munitie en is wellicht zelfs al gestopt. Er moet nog wel officiële besluitvorming plaatsvinden vanuit het Ministerie, maar als dit definitief is komt wethouder Lugthart hier op terug.

In reactie op de vraag van mevrouw Kames geeft wethouder Lugthart aan dat de oppervlak van de nieuwe accommodatie nog niet definitief is. De schetsen in het plan dienen nog nader te worden uitgewerkt en ingevuld. Het is ook nog niet definitief of het 1, 2 of 3 accommodaties zullen worden. In reactie op de interruptie van mevrouw Kames bevestigt wethouder Lugthart dat het afbreken van een kantine met waarde van 9 ton één van de mogelijke opties is.

Voor wat betreft de vraag t.a.v. de fietsveiligheid tussen Rijswijk-Buiten en het sportpark van de heer Sleddering geeft wethouder Lugthart aan dat er diverse mogelijkheden worden onderzocht, maar dat er in ieder geval een goede fietsvoorziening is en op termijn een verbetering van de fietsveiligheid van de Lange Kleiweg.

De voorzitter stelt vast dat het raadsvoorstel, op verzoek van diverse fracties, als bespreekpunt zal worden ingebracht in de raad. Wethouder Lugthart heeft toegezegd met mevrouw Jansen samen de financiële onderbouwing aan te vullen en te delen met de raad.

10. Raadsvoorstel Aanpassing Forumregeling gemeente Rijswijk 2019

De heer Kruger (Beter voor Rijswijk) heeft geen vragen of opmerkingen.
Mevrouw Alberts (GroenLinks) krijgt het woord als zij vanuit Forum Stad is teruggekomen in Forum Samenleving.
Mevrouw Koopmans stelt namens D66 een vraag over het in artikel 5 genoemde bepalen door de voorzitter en de griffier of onderwerpen in het forum worden behandeld. Zij vraagt zich af of er dan vervolgens over gestemd wordt of dat het wordt medegedeeld met een toelichting.
De heer Sleddering geeft namens VVD aan dat zij geen opmerkingen hebben, aangezien hun opmerkingen bij de bespreking van dit stuk met de fractievoorzitters in het Presidium geleid hebben tot dit stuk.
Mevrouw Alberts geeft namens (GroenLinks) aan dat zij een drietal opmerkingen heeft over het tekstuele voorstel dat voorligt. 1. In artikel 3b3 wordt gesproken over de overige leden van de raad, dit zou moeten zijn van het forum. 2. Als punt 10 staat dat interruptie alleen mogelijk is bij beantwoording op de wethouder. Maar dit is niet in de geest van artikel 45 van het reglement van orde, waarbij geen interrupties zijn toegestaan. In het forum was het oorspronkelijk bedoeld om korte antwoorden op korte vragen te geven en geen interrupties. 3. Bij punt 7 zou het moeten zijn meerdere verschillende vragen i.p.v. meerdere vragen.
Mevrouw Schröter geeft namens CDA aan dat zij van mening zijn dat meer regels niet per definitie een verbetering in het vergaderen hoeft te leiden. Het ligt ook aan de eigen discipline. Het volgen van een training over de rol en taak van de raadsleden, zoals vorig jaar heeft plaatsgevonden, geeft volgens het CDA meer slagkracht aan de raad. Dit zodat meer gestuurd wordt op kaders en minder op details. Verder gaat het CDA akkoord met het voorstel.
Mevrouw Van Nunen is akkoord met het stuk, maar heeft wel een aantal opmerkingen over het stuk. Alle regels staan of vallen vanzelfsprekend met het gedrag en de discipline van de deelnemers van de vergadering. Zij benadrukt dat het bestaan van het vragenuur een belangrijk democratisch instrument is. Mevrouw Van Nunen sluit aan bij hetgeen tijdens het Presidium is gezegd, Rijswijk is geen dorp, er is een volwaardige agenda en dat kan soms betekenen dat je wat uitloopt. In de aanvulling wordt verwezen naar het alternatief van schriftelijke vragen. Mevrouw Van Nunen geeft aan dat het aantal schriftelijke vragen is afgenomen. De heer Sleddering stelt middels interruptie de vraag waarom deze discussie opnieuw gevoerd wordt, terwijl de discussie reeds in het Presidium heeft plaatsgevonden. Mevrouw Van Nunen rondt af dat zij ervoor pleit dat schriftelijke vragen op tijd en zorgvuldig worden beantwoord, via een duidelijke procedure en via het college.
De heer Van Dam geeft aan dat Wij.Rijswijk geen opmerkingen heeft.
Mevrouw Kames van Rijswijksbelang heeft een opmerking bij artikel 5 waar staat dat de voorzitter en griffier bepalen welke vragen geagendeerd worden. Per partij is er een andere actualiteit en urgentie, dus waarom moet de voorzitter dit bepalen? Wel begrip voor het doel dat te lange vergaderingen voorkomen moeten worden.
Mevrouw Van Amerongen van Gemeentebelangen Rijswijk heeft geen opmerkingen.
De heer Vischer van Onafhankelijk Rijswijk heeft geen inbreng.

De voorzitter constateert dat er een aantal redactionele en een aantal disciplinaire opmerkingen is gemaakt.

Wethouder Lugthart is niet bij de bespreking in het Presidium geweest, maar schaart zich achter de opmerking van de heer Sleddering dat de inhoud al is behandeld in het Presidium en derhalve niet besproken hoeft te worden. Wethouder Lugthart geeft aan dat als de definitieve tekst afwijkt van wat er besproken is of het reglement van orde, zoals mevrouw Alberts aangeeft, dit moet worden aangepast. Wethouder Lugthart stelt

voor om met mevrouw Alberts en mevrouw Koopman te kijken naar artikel 5 en de definitieve tekst en die toe te zenden.

Mevrouw Koopman geeft als punt van orde aan, in reactie op de interruptie van de heer Sleddering, dat als een Raadsvoorstel wordt besproken in het Presidium dit niet wil zeggen dat de raad in zijn geheel er niets over kan meedelen. De heer Sleddering geeft aan dat hij als fractievoorzitter een voorstel bespreekt met zijn fractie alvorens in het Presidium ergens mee in te stemmen.

Het Forum stemt in met het voorstel van de voorzitter om het raadsvoorstel met gearceerde redactionele wijzigingen als hamerstuk wordt ingebracht in de raad.

Wethouder Lugthart verlaat tijdelijk de vergadering om vragen te kunnen beantwoorden in het Forum Stad. Om die reden wordt de vergadering vervolgd met het Raadsvoorstel Participatiebeleid.

11. Raadsvoorstel Participatiebeleid

De heer Kruger geeft aan dat Beter voor Rijswijk geen opmerkingen heeft bij het Raadsvoorstel Participatiebeleid, de stukken zijn duidelijk.

Mevrouw Kistemaker geeft aan dat GroenLinks blij is dat participatie wordt gezien als werkwijze om projecten te verbeteren en niet als een verplichting. Ook is GroenLinks blij dat zowel overheids- als burgerparticipatie terugkomt in het voorstel. Mevrouw Kistemaker noemt het document een lijvig en beschrijvend document, waarbij GroenLinks zich afvraagt welke ambitie het college hiermee toont en hoe de informatie naar de Rijswijkse praktijk vertaald wordt. GroenLinks vindt het een gemiste kans dat het beleid is opgesteld door ambtenaren en aan de hand van bureauonderzoek, zonder betrokkenheid van inwoners, de jongerenambassadeurs en de raad. Wat hen betreft was het een goed moment geweest om hierover met elkaar het gesprek aan te gaan. Want het formuleren van gezamenlijke doelstellingen is een belangrijk fundament voor het opbouwen van wederzijds vertrouwen, citeert mevrouw Kistemaker uit het beleidsplan. Wat mist in het beleid is een set van principes die voor college en raad leidend zijn en duidelijkheid bieden aan inwoners en ondernemers.
Mevrouw Kistemaker vraagt zich af hoe het college de bestuursstijl ziet en hoe deze aansluit op het participatiebeleid. Vanuit welke principes gaat het college handelen?
En hoe ziet het college dat we oog hebben voor alle belangen en tegelijkertijd voorstelt om geen dure instrumenten voor online participatie te gebruiken, maar Facebook, wat bij uitstek een zeer ongeschikt is om een beeld te krijgen van alle belangen.
Kortom we hebben als Rijswijk nog een lange weg te gaan om samen te werken aan het mooie Rijswijk. Daarvoor missen we in deze notitie handvatten en ambitie.

De heer Dolmans geeft aan dat D66 van mening is dat bewoners in een vroeg stadium betrokken zouden moeten worden bij veranderingen in hun leefomgeving en ook vanuit de Omgevingswet moeten we de participatie van inwoners en belanghebbenden organiseren in het omgevingsplan van Rijswijk. D66 pleit er dan ook voor dat de gemeente zich richt op de manier waarop we betrokkenheid tijdig organiseren, door zich te richten op het proces en het organiseren van een open dialoog met de betrokkenen. In het raadsvoorstel stelt de wethouder dat kosten en baten met elkaar in overeenstemming moeten zijn, maar de kosten gaan hier de baten vooruit. Juist doordat projectontwikkelaars en de gemeente in een vroeg stadium hun plannen voorleggen kan er een gezamenlijk project ontstaan. Mensen zullen niet altijd krijgen wat ze wensen, maar ook niet pas op het eind weten waar ze aan toe zijn. Zo betekenen goede voorbereidingen minder vertraging later en daarmee worden kosten bespaard. Communicatie en de dienstverlening (informatievoorziening) richting inwoners moet beter. Zet bijvoorbeeld de procedure op de website, maak er een beslisboom van voor de organisatie van participatie en stimuleer actief de ondersteuning van inwoners en belanghebbenden. Wat D66 betreft is dit raadsvoorstel een bescheiden begin en zeker geen eindpunt voor het organiseren van participatie in Rijswijk. Het biedt een aantal handvatten, maar laat het niet bij mooie woorden, maar ga vooral doen.

De heer Ezinga geeft aan dat VVD kennis heeft genomen van het raadsvoorstel en heeft zoals altijd een kritisch geluid rondom participatie en de inbreng van participatie in relatie tot de uitvoering van het beleid. Zoals de heer Ezinga het voorstel lees ligt er een theoretisch kader, zoals mevrouw Kistemaker ook aangeeft, met grotendeels een beschrijvend karakter. Wij pleiten voor een nuttige toepassing van participatie en dat er voor elk raadsvoorstel voor een bepaalde vorm van participatie wordt gekozen en een onderbouwing van hoe daarvoor gekozen is.
De VVD ziet uit naar de bespreking van het voorstel in de raad en bewaart de overige inbreng voor dat moment.

Mevrouw Koegler geeft aan dat CDA het ook een uitgebreid beschrijvend document en dat het een kwestie is van doen. CDA vindt participatie belangrijk, maar beseft zich ook dat het op het juiste moment en op de juiste trede van de participatieladder en met de juiste verwachtingen moet plaatsvinden. Het is in het verleden in Rijswijk gebleken lastig te zijn om iedereen tevreden te stellen tijdens dit soort trajecten. CDA is benieuwd wat de lessen zijn geweest die het college met participatietrajecten in het verleden heeft geleerd (Endezant, Boogaard, parkeren). En wat er van deze lessen terug te zien is in het voorliggende beleid.

Mevrouw Jansen (PvdA) sluit zich aan bij de voorgangers dat het een lijvig stuk is. Er moeten nog stappen worden genomen om het tot daadwerkelijk beleid te maken. Er is een aantal zaken wat opvalt en waar mevrouw Jansen vragen over heeft.

- Hoe past de overgenomen motie over jeugdparticipatie in dit plan?
- Welke stappen gaat het ambtenarenapparaat nemen om de verbinding te zoeken met de bewoners, gaan die ook naar buiten toe?
- Wanneer wordt de basis versie van participatie gerealiseerd en wanneer wordt overgegaan tot de volledige versie van participatie?
- Is er aandacht voor de communicatie over participatie en herhaling van de boodschap? En aansluitend op mevrouw Kistemaker, er zal ook een aanvulling gezocht moeten worden in social media naast Facebook (met name om ook jeugd te bereiken).

De heer Van Dam spreekt namens Wij.Rijswijk waardering uit dat het college met het raadsvoorstel uitwerking geeft aan een punt wat Wij.Rijswijk als speerpunt ziet. Wel vraagt hij zich af hoe met het beleid daadwerkelijk invulling wordt gegeven aan participatie. Uit het stuk leidt Wij.Rijswijk af dat er inzichtelijk gemaakt wordt in welke mate er geparticipeerd wordt door de bewoners, maar dan is de vraag welke invloed heeft een bewoner daadwerkelijk met die participatie. En daar beschrijft het stuk twee opties voor Rijswijk, medebeslissers of adviseurs/begin inspraak. Wij.Rijswijk heeft hogere ambities dan deze gekozen participatietredes. De adviseur, begin inspraak, wordt al veel toegepast en volgens de heer Van Dam blijft het dan vaak bij inspreken.

- Daarbij beschrijft het stuk niet goed op basis waarvan je een keuze voor de trede maakt, de participatiewijzer helpt hier ook weinig bij. De vraag is, wie maakt de keuze welke rol je de inwoner geeft?
- Wanneer kunnen we de uitvoeringsplannen verwachten?
- Van welke praktijk gaan we wat leren? Moeten we denken aan pilots of participatie in geplande projecten?
- Waarom heeft dit beleid betrekking op de periode tot 2022 en niet een langere termijn?

Wij.Rijswijk is blij met het plan als basis voor verdere uitwerking. Wel benieuwd naar die daadwerkelijke en concrete uitwerking, ook in de vorm van instructies voor het ambtelijke apparaat.

Mevrouw Kames (Rijswijksbelang) geeft aan dat er al veel gezegd is en sluit zich bij de collega's aan die benieuwd zijn naar de toepassing in de praktijk. Mevrouw Kames kan zich vinden in het instellen van één aanspreekpunt voor intern en extern zoals in het voorstel is beschreven.

Mevrouw Van Amerongen (Gemeentebelangen Rijswijk) heeft drie vragen:

1. GBR vindt het een goede zaak om inbreng van de inwoners beheersbaar te houden met een goed verwachtingsmanagement vooraf. Wil het college overwegen om zeker bij Raadsvoorstellen een

aparte paragraaf participatie toe te voegen in hoe participatie in kaderstelling vooraf wordt vormgegeven?
2. Bij initiatieven vanuit de samenleving wordt van inwoners en projectontwikkelaars verwacht dat zij het voortouw nemen in het organiseren van participatie. Maar door gebrek aan ervaring blijkt in de praktijk soms schade te worden aangericht die de gemeente wordt aangerekend. Hoe beschermt de gemeente de regie in het algemeen belang op voorhand bij initiatieven van derden zonder het initiatief over te nemen?
3. Welke voorbereidingen heeft het college getroffen aangezien naar verwachting de participatie voorlopig digitaal gaat plaatsvinden en wat gaat er nog ontwikkeld worden?
4. Aansluitend bij mevrouw Jansen vraagt mevrouw Van Amerongen zich af op welke wijze de jeugd hierin gaat worden betrokken (en inderdaad niet via Facebook).

De heer Fischer (Onafhankelijk Rijswijk) vindt het opmerkelijk dat er bij totstandkoming van dit raadsvoorstel geen gebruik is gemaakt van participatie. Dit raadsvoorstel bewijst dat participatie een doel op zich is. Onafhankelijk Rijswijk had meer concrete voorstellen verwacht en lessons learned en toepassing voor Rijswijk specifiek. De heer Fischer voegt toe dat naast een niet-digitaalvaardige groep er ook een grote groep zal zijn die niet bereid is om in een buurtcentrum bij elkaar te komen. Dus pleit voor digitalisering van de inbreng, maar wel digitalisering op een veilige en betrouwbare manier.

Wethouder Bentvelzen dankt voor de inbreng van de raadsleden. Het voorliggende beleid geeft richting aan de manier waarop de gemeente invulling wil geven aan participatie en geeft met de participatiewijzers handvatten voor de praktijk. Hier is behoefte aan bij stakeholders. Het is tot stand gekomen door te gebruiken wat er al lag bij de gemeente en wat er al aan participatie plaatsvindt. Dit is naar voren gekomen uit gesprekken met ambtenaren en er is over gesproken in de werkgroep Omgevingswet. Wethouder Bentvelzen geeft in reactie op verschillende raadsleden aan dat er weinig perspectief uit de stad is meegenomen om dat hier te weinig gegevens rondom de evaluaties beschikbaar waren. Er is besloten om hier pragmatisch mee om te gaan en nu tijd te steken in het doen en op de afgesproken momenten te evalueren. In reactie op de heer Van Dam geeft de wethouder aan gekozen te hebben voor een periode tot 2022 omdat dit de periode van dit college bestrijkt. Met dit stuk is een goede basis gelegd om te gaan uitvoeren en een basis voor de komende raadsperiode. Er is gekozen voor een jaarlijkse evaluatie in november om terug te kijken op de uitvoering van participatie.
Wethouder Bentvelzen geeft in reactie op mevrouw Jansen aan dat het zeker de intentie van het college is dat ambtenaren achter hun bureau vandaan komen. Ambtenaren krijgen intern opleiding en training over uitvoering van participatie.
Het kader is theoretisch, maar vormt een basis van waaruit samengewerkt zal worden. In reactie op de vraag naar de motie inzake jeugdparticipatie geeft wethouder Bentvelzen aan al in het kaderdebat te hebben toegezegd hier invulling aan te geven. Jeugdambassadeurs en kinderrechtenambassadeurs zullen erbij worden betrokken, zo zal jeugd bijvoorbeeld worden betrokken bij de mobiliteitsvisie van wethouder Lugthart.
In reactie op de opmerkingen met betrekking tot social media bevestigt wethouder Bentvelzen dat er ook wordt gezocht naar een mix van sociale media.
Wethouder Bentvelzen geeft in reactie op de vraag naar de lessons leaned aan dat er geleerd is om fases op te knippen, meer tijd te besteden aan de omgeving en belanghebbenden, in alle fases voldoende aandacht te besteden aan communicatie en participatie en ook evalueren met externe betrokkenen, zoals beschreven op pagina 24. Wethouder Bentvelzen geeft aan dat er naar de mensen moet worden toegegaan. En geeft vervolgens in reactie op de heer Fischer aan dat het college zich bewust is van de risico's en veiligheid van enquêtes.
In reactie op verschillende partijen die te weinig ambitie zien in de plannen geeft de wethouder aan dat er nu een basis ligt om vervolgens te gaan doen en sluit zich hiermee aan bij de heer Ezinga. De wethouder kan zich vinden in de suggestie van mevrouw Van Amerongen om aan ieder raadsvoorstel een paragraaf over participatie toe te voegen. Dit zal ook bijdragen aan discussie in de raad over participatie. Dit sluit ook aan bij de opmerking van de heer Dolmans dat inwoners vroegtijdig zouden moeten worden betrokken.
Wethouder Bentvelzen geeft in reactie van GroenLinks aan het te betreuren dat de ambitie van het college niet duidelijk is geworden. Er zitten namelijk handvatten in en de theorie zal door de raad, het college en de stad

vertaald moeten worden in de praktijk en handen en voeten moeten geven. De betrokkenheid van de raad kan wellicht nog worden toegevoegd, de wethouder staat open voor suggesties. Er ligt nu een document waarmee de ambtenaren aan de slag kunnen. En de jaarlijkse evaluatie biedt kans om de participatie te verbeteren en zo vorm te geven aan de invulling van de omgevingswet.

De heer Kruger (Beter voor Rijswijk) wenst de wethouder succes met de verdere uitwerking.
Mevrouw Kistemaker (GroenLinks) verbaast zich erover dat partijen het zien als een startnotitie, terwijl de benaming van het document toch participatiebeleid betreft. De verwachtingen waren hoger. Als je het ziet als een theoretisch kader en startpunt kan je met elkaar afspreken om er nog over door te praten om het praktisch te maken. GroenLinks kan zich niet vinden in de suggestie om een paragraaf participatie toe te voegen aan raadsvoorstellen, omdat dan het college bepaalt wat de ruimte is en hoe de participatie eruit ziet. De wethouder geeft aan dat de te organiseren training voor ambtenaren gaat over 'hoe gaan we met participatie om', maar mevrouw Kistemaker wil graag horen vanuit welke visie dat dan is. Zij ziet het vooral als een cultuuromslag en benadrukt nogmaals dat ze het als gemiste kans ziet dat kinder- en jongerenambassadeurs niet zijn betrokken. Zij vraagt zich af op welke manier, welk moment en met welk kader zij nu wel worden betrokken bij de mobiliteitsvisie. Mevrouw Kistemaker vraagt waarnaar geëvalueerd wordt en wanneer participatie geslaagd is. Daar biedt de notitie weinig handvatten voor. Tot slot is de vraag naar bestuursstijl niet beantwoord, hoe ziet het college die stijl en in hoeverre sluit die aan bij de wil om veel meer samen met de inwoners te doen?
De heer Dolmans (D66) is na beantwoording van de vragen optimistisch en ziet het voorstel als een goed begin. Wat betreft de heer Dolmans is het te laat als er een participatieparagraaf wordt betrokken in een raadsvoorstel, participatie zou al plaats moeten vinden voor je tot een raadsvoorstel komt. Door participatie in een veel eerder stadium te laten plaatsvinden, voorkom je dat er allerlei signalen boven tafel komen als een besluit al genomen is. De heer Dolmans roept ertoe op dat de gereedschapskist die er ligt nogmaals goed bekeken wordt en dat ambtenaren geënthousiasmeerd worden om er in een vroeg stadium gebruik van te maken.
De heer Ezinga (VVD) heeft geen verdere inbreng.
Mevrouw Koegler (CDA) deelt de opvatting dat er een basis ligt en roept op dat er zorgvuldig en weloverwogen mee aan de slag wordt gegaan.
Mevrouw Jansen (PvdA) dat jongeren worden betrokken bij de mobiliteitsvisie is geen uitwerking van de motie. De motie zoals die was voorgelegd was bedoeld om het breder te trekken en ook niet gesproken over het kindervragenuur. Als er in de beantwoording in tweede termijn niet voldoende invulling aan de motie blijkt zal mevrouw Jansen in overleg met GroenLinks en D66 een amendement bij dit raadsvoorstel overwegen.
De heer Van Dam (Wij.Rijswijk) ziet dat andere beleidsplannen wel betrekking hebben tot een periode langer dan de raadsperiode en vraagt waarom hier in het geval van participatie niet voor is gekozen.
Verder geeft de heer Van Dam aan dat de volgende vragen nog openstaan: hoe wordt een keuze gemaakt voor een participatietrede, zijn er naast de mobitiliteitsvisie nog andere trajecten gepland die gebruikt worden om het participatiebeleid tot te passen en analyseren, wat is de stip op de horizon als termijn waarop er een volledig plan is?
Mevrouw Kames (Rijswijksbelang) complimenteert de wethouder met het plan, maar sluit zich aan dat het een theoretisch plan is en bij mevrouw Jansen dat het op straat gebeurt. Mevrouw Kames vertrouwt op de wethouder dat zij met de ambtenaren gezamenlijk dit zal gaan doen.
Mevrouw Van Amerongen (Gemeentebelangen Rijswijk) bedankt voor de beantwoording en spreekt haar waardering uit dat de wethouder haar suggestie van een participatieparagraaf in raadsvoorstellen in overweging neemt. Ze geeft aan dat de raad de participatie bepaalt en niet het college. Er staat nog één vraag open, namelijk hoe het college het algemeen belang beschermt zonder de initiatieven over te nemen (met als voorbeeld waarbij het eerder niet goed is gegaan Endezant).
De heer Fischer (Onafhankelijk Rijswijk) bedankt de wethouder voor de beantwoording, met name op gebied veiligheid en hacken en heeft geen verdere inbreng.

Wethouder Bentvelzen geeft in tweede termijn aan dat er inderdaad een cultuuromslag nodig is en dat zij haar uiterste best zal doen om ambtenaren te enthousiasmeren voor participatie. In reactie op mevrouw Kistemaker

geeft zij aan dat er op basis van afweging gekozen is om de basis die er is neergelegd participatiebeleid te noemen en niet startnotitie te noemen. Naast mobiliteitsvisie zijn er nog meer onderwerpen waarbij participatie, en ook van jongeren en kinderen, wordt toegepast. Onder andere onderwerpen die zij met wethouder Besteman oppakt.
De ambitie voor de visie op participatie staat omschreven op pagina 11, namelijk vooraf, zo vroeg mogelijk en vanzelfsprekend gaan worden. Dit vraagt inderdaad een cultuuromslag.
Die training voor ambtenaren zal zowel technisch, hoe richt je processen in, als gericht op houding en gedrag. En sluit zich aan op wat mevrouw Jansen zegt, dat ambtenaren ook achter hun bureau vandaan komen en het is positief als je een deskundige bij je hebt die zich niet alleen richt op cijfers, maar ook iets inhoudelijks kan toevoegen bijvoorbeeld op het gebied van verkeersveiligheid. **Mevrouw Jansen** wil ter interruptie terugkomen op de motie jeugdparticipatie, die niet beantwoord wordt met één of meer trajecten waarbij jeugd ruimte krijgen om te participeren. Jeugdparticipatie als vast onderdeel staat wat mevrouw Jansen betreft niet voldoende vastgelegd in de notitie. Vraag is of dit via een amendement kan worden toegevoegd of anderszins.
Wethouder Bentvelzen geeft aan dat de vraag wat haar betreft nog niet volledig was beantwoord, aangezien deze ook betrekking had op toegankelijkheid van een kindervragenuur. Wethouder Bentvelzen wil dit uur toegankelijk maken voor alle kinderen in Rijswijk en is op zoek naar de juiste manier om dit vorm te geven.
T.a.v. het toevoegen van een paragraaf vreest mevrouw Bentvelzen dat dit inderdaad via het indienen van een amendement dient te gebeuren. Wethouder Bentvelzen wil dit, eventueel met betrekking van de ambtenaar, samen met mevrouw Jansen oppakken. Goed om dit beleid, net als de omgevingswet, te blijven ontwikkelen.
In reactie op mevrouw Kistemaker geeft de wethouder aan dat het college niet bepaalt welke ladder, omdat de raad bepaalt of hij instemt met een advies van het college of een ander niveau nodig vindt. Qua bestuursstijl geeft de wethouder aan dat dit beschreven wordt door een college dat naar buiten gaat, onder andere in samenwerking met gebiedsregisseurs, en daar navraag doet naar beleving van inwoners. Het college is bezig om, na Corona, slagen te maken in de regie richting gebieden.
De vraag naar geslaagd beleid laat zich moeilijk beantwoorden, maar wanneer er door de stad en het bestuur gedragen voorstellen ontstaan wordt het doel van participatie bereikt. De vraag van de heer Van Dam naar de hoeveelheid invloed van een burger hangt per traject af van de gekozen participatietrede. De **heer Van Dam** vraagt zich in interruptie af of een burger die een initiatief voorlegt maanden moet wachten tot de raad reageert op zijn of haar participatietraject. De wethouder geeft aan dat dit alleen betrekking heeft op grote projecten, niet op een kleinschalige aanvraag zoals een moestuin.
De vraag van mevrouw Van Amerongen m.b.t. het beschermen van algemeen belang is een lastige, omdat je bij participatietrajecten alle betrokkenen moet spreken en er zullen altijd voor- en tegenstanders zijn en ook altijd betrokkenen die te laat reageren of oproepen over het hoofd zien. Soms moeten er moeilijke besluiten worden genomen i.v.m. tegengestelde meningen en dan is het goed om zoveel mogelijk zienswijzen mee te nemen om tot een gedegen besluit te komen. Vroegtijdige participatie helpt om alle informatie en belangen naar boven te halen.

De voorzitter concludeert tot besluit dat er een toezegging is gedaan om te werken aan een amendement inzake jeugdparticipatie. Dit betekent dat dit voorstel als een bespreekpunt naar de raad gaat met een eventueel amendement vanuit de initiatiefnemers.

12. Raadsvoorstel (her)benoeming leden Raad van toezicht St. Librijn Openbaar Onderwijs

In reactie op het voorstel van de voorzitter om voorliggend raadsvoorstel als hamerstuk te beschouwen laat mevrouw Kames weten dat Rijswijksbelang zich principieel van stemming zou willen onthouden omdat zij de voorgestelde leden voor de raad van toezicht niet kennen. In dit geval was het mogelijk om het profiel van de voorgestelde kandidaten bij de griffie te raadplegen. Maar mevrouw Kames stelt voor dat als het college deze kandidaten wil voorstellen er dan een collegevoorstel van te maken in plaats van een raadsvoorstel.

Wethouder Besteman geeft in reactie hierop aan dat de statuten van de Stichting Librijn stellen dat de leden voor de raad van toezicht worden voorgedragen door de gemeenteraden Rijswijk en Delft waar Librijn werkzaam is.

De voorzitter concludeert dat de voorgestelde procedure formeel geregeld is en stelt hiermee voor om het raadsvoorstel als hamerstuk naar de raad te zenden, met wellicht een stemming. De voorzitter laat het aan de griffie over om dit af te handelen.

13. Raadsvoorstel Advies aan Commissariaat voor de media aanvraag SOR

De heer Kruger geeft aan dat Beter voor Rijswijk zich kan vinden in het raadsvoorstel, maar geeft aan dat hij op de op uitnodiging van de stichting bijgewoonde rondleiding heeft geconstateerd dat het doel van de stichting inmiddels veel verder gaat dan het draaien van plaatjes en brengen van lokaal nieuws. Het gevraagde subsidiebedrag zou krap toereikend moeten zijn voor dit doel. Maar de omroep wordt niet tegemoet gekomen voor alle overige activiteiten, zoals allerlei waardevolle beeldmateriaal wat ook gebruikt kan worden door de gemeente. Ze zijn ook bezig met een kostbaar project, het digitaliseren van historisch materiaal, voordat de beelddragers hun kwaliteit verliezen. Volgens het voorstel heeft de omroep om het genoemde bedrag gevraagd, maar wat betreft de heer Kruger is dit niet toereikend voor hetgeen de omroep levert en betekent. De heer Kruger pleit ervoor, mogelijk middels een amendement bij het voorstel of motie, om de lokale omroep wat meer financiële armslag te geven. Er zou gezocht kunnen worden naar dekking binnen de begroting, bijvoorbeeld bij bestaande posten. Wat Beter voor Rijswijk betreft is het een bespreekstuk voor de raad.
Mevrouw Kistemaker van GroenLinks heeft geen inbreng op dit raadsvoorstel.
De heer Dolmans van D66 geeft aan dat er in het kaderdebat is gevraagd naar de mogelijkheden van subsidieverhoging, maar hij constateert gezien de aanvraag en de heikele financiële situatie van de gemeente dat het college geen noodzaak ziet om af te wijken van het normbedrag. Hier is vanuit de raad wel om gevraagd. De heer Dolmans vraagt of er meer dan een financiële afweging is geweest om niet af te wijken van het normbedrag.
De heer Ezinga van VVD heeft geen inbreng.
Mevrouw Schroter van CDA heeft geen vragen of opmerkingen.
Mevrouw Van Nunen geeft aan dat PvdA akkoord kan gaan met het verzoek om verlenging. Punt van aandacht is de representativiteit, die is op papier goed geregeld, maar in de praktijk merken we dat Rijswijktv de activiteitenlijst van het college in beeld brengt en dat is niet in verhouding met alle ontwikkelingen die zich in Rijswijk voordoen. PvdA pleit ervoor dat Rijswijktv wat breder zou moeten kijken dan de agenda van het college in beeld en woord. Verder spreekt mevrouw Van Nunen haar waardering uit voor de kwaliteit van Rijswijktv.
De heer Van Dam geeft namens Wij.Rijswijk aan dat hij geen toevoeging heeft.
Mevrouw Kames van Rijswijksbelang merkt op dat er sinds het vaststellen van het basispakket in 2008 veel meer van hen geëist/verwacht wordt. Zij zou ervoor pleiten om het bedrag te verhogen, ondanks de financiële situatie van de gemeente, aangezien ze media en het informeren van de burgers zeer belangrijk vinden.
Mevrouw Van Amerongen geeft aan dat Gemeentebelangen Rijswijk geen inbreng heeft op dit voorstel.
De heer Fischer geeft aan dat Onafhankelijk Rijswijk ook geen inbreng heeft op dit voorstel.

Wethouder Besteman dankt de raad om de inbreng en de positieve gevoelens ten opzichte van deze omroep en nog steeds ten aanzien van de representativiteit van de PBO. Wethouder Besteman heeft de oproep om extra financiële middelen ter beschikking te stellen van de omroep gehoord en dat is, zoals de heer Dolmans ook zei, al tijdens het kaderdebat aan de orde gekomen. De wethouder licht toe dat het voorstel voorligt zoals het er ligt omdat het normbedrag iets verhoogd is. Maar de belangrijkste overweging is dat de omroep voor deze subsidie niet meer heeft gevraagd. Het is niet gebruikelijk om een hogere subsidie uit te keren dan is aangevraagd. Dit neemt niet weg, hiermee ook ingaand op de opmerking van mevrouw Kames, dat er heel veel gebeurt in de omroep en de wethouder begrijpt de overweging van de raad om hiervoor extra middelen beschikbaar te stellen. De wethouder stelt voor om dit voorstel, wat eigenlijk enigszins los staat van het verzoek van de raad, niet te amenderen, maar een eventuele subsidieaanvraag voor een concreet project met een positieve grondhouding te beoordelen, ondanks de financiële situatie van de gemeente. Tot slot sluit de wethouder aan op de opmerking van mevrouw Van Nunen dat de representativiteit van het PBO inderdaad goed is en dat er veel nieuws te verslaan is. De wethouder is wel terughoudend in het hoe, maar wel bereid om een toelichting te vragen over hoe zij hun werk zien en uitvoeren en hierover met de raad van gedachten te wisselen.

De heer Kruger (Beter voor Rijswijk) geeft in tweede termijn aan nog niet helemaal gerustgesteld te zijn, maar proeft dat de wethouder hierin tegemoet zou willen komen. En hoopt dat andere partijen hier ook in mee willen denken. Met de gedachte om over de extra subsidie nog door te praten kan de heer Kruger instemmen om het raadsvoorstel zoals het er ligt als hamerstuk in te brengen in de raad.
De heer Dolmans (D66) geeft aan dat de gemeentefinanciën krap zijn, maar ditzelfde geldt voor de financiën van de lokale omroepen. Die situatie is nijpend. De heer Dolmans vraagt of bij het instemmen met het voorliggende voorstel de subsidie voor vijf jaar vastligt of dat er ruimte is om jaarlijks in een subsidieaanvraag iets extra's te doen.
Mevrouw Van Nunen (PvdA) geeft aan dat haar opmerking geen betrekking heeft op de onafhankelijkheid, maar wel op de waar te nemen praktijk. Wat mevrouw Van Nunen betreft blijft dit een aandachtspunt.
Mevrouw Kames (Rijswijksbelang) pleit voor toekenning van een hoger bedrag en overweegt om een motie of amendement in te dienen bij het raadsvoorstel.
De heer Van Dam (Wij.Rijswijk) vraagt om toelichting op de suggestie van de wethouder dat er per project een subsidie kan worden gegeven. De heer Van Dam sluit eveneens aan bij de vraag van de heer Dolmans over de periode waarop een eventueel besluit betrekking heeft.
De heer Ezinga (VVD) vraagt zich ter interruptie af hoe partijen die pleiten voor extra subsidie denken over het nog te bepalen nieuwe subsidiebeleid in relatie tot het uitgeven van nieuwe subsidies en de huidige financiën. VVD is uitermate kritisch op het verstrekken van nieuwe soorten subsidies.

Wethouder Besteman geeft in reactie op de heer Dolmans aan dat de nu te verstrekken subsidie jaarlijks moet worden vastgesteld. Er zijn twee mogelijkheden, namelijk het verhogen van het bedrag via een amendement en het beschikbaar stellen van een projectsubsidie. En het is aan de raad om hierin een keuze te maken. **De heer Dolmans** geeft in interruptie aan dat het vreemd zou zijn om een hogere subsidie toe te kennen dan is aangevraagd en dat dit wellicht niet mogelijk is in het kader van de subsidieverordening. De heer Dolmans vermoed dat de omroep dit bedrag heeft aangevraagd omdat ze geen kans zagen om een hoger bedrag te krijgen. Gezien de huidige situatie van Rijswijk pleit de heer Dolmans niet voor een structurele, maar om een projectsubsidie. **De heer Kruger** vraagt met interruptie of de subsidie wordt uitgekeerd door de gemeente of door de overheid. **Wethouder Besteman** geeft aan dat de wetgever een normbedrag vaststelt, wat de gemeente geacht wordt te betalen, dus gemeentelijke financiering. De wethouder kan zich vinden in de lijn die de heer Dolmans voorstelt. Zij licht ter nuancering ook toe dat het voorstel betrekking heeft op het aanwijzen van een lokale omroep. Bij een eventuele aanvraag zal de wethouder die behandelen met een positieve grondhouding, maar ook binnen de kaders die de subsidieverordening met zich meebrengt en door de raad zijn vastgesteld.

Rijswijksbelang heeft in overweging om met een amendement of motie te komen, om die reden wordt het voorstel als bespreekpunt ingebracht in de raadsvergadering van 6 oktober.

Gezien de tijd besluit het Forum de agendapunten IB's jeugdzorg, Evaluatie jaarwisseling en het vragenuur te agenderen tijdens een ingelaste extra Forum Samenleving, welke plaats zal vinden op donderdag 24 september 2020 om 20.00 uur.

De voorzitter sluit hiermee de vergadering om 23:11 uur.

Verslag ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 1 december 2020

De griffier, de voorzitter,